

ECKERÖ KOMMUN

Barnhälsoplan för barnomsorgen i Eckerö

VERKSAMHETSÅRET 2024-2025

Innehåll

Inledning	2
1 Syftet med barnhälsa	3
2 Barnhälsogrupp	4
2.1 Beskrivning av barnhälsogruppen.....	4
3 Rätt till barnhälsa	5
3.1 Kontakt till barnhälsa	5
3.2 Behandling av enskilda barnhälsoärenden.....	5
4 Barnhälsotjänster	6
5 Samarbete inom barnhälsa	7
5.1 Samarbete med utomstående.....	7
5.2 Samarbete med barnet och deras vårdnadshavare.....	7
5.3 Samarbete gällande stöd för lärande.....	7
6 Sekretess inom barnhälsan	8
6.1 Utarbetande och förvaring av barnhälsojournaler	8
7 Utvärdering och uppföljning av barnhälsan	8

Inledning

Barnhälsa är en viktig del av barnomsorgens verksamhet. Barnet har rätt till en trygg pedagogisk miljö. Det innebär såväl fysisk och psykisk som social trygghet. Målsättningen är att skapa grundförutsättningar för barnets lärande, en frisk och trygg lärmiljö, att skydda den psykiska hälsan och förebygga utslagning samt främja välbefinnandet inom hela barnomsorgsgemenskapen.

Planen för barnhälsan baserar sig på LL om barnomsorg och grundskola (2020:32, LBG). Syftet med planen är att beskriva hur barnhälsan ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Barnhälsoplanen för barnomsorgsenheten ska tas med i välfärdsplanen för barn och unga (enligt tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen 2008:97).

I uppgörande av denna plan medverkade:

- Barnomsorgsledare
- Daghemsföreståndare för kommunens daghem Nyckelpigan
- Speciallärare i barnomsorgen
- Skol- och barnomsorgskurator samt skol- och barnomsorgspsykologer via skriftlig input

1 Syftet med barnhälsa

Arbetet med barnhälsan innebär att främja och upprätthålla barnens utveckling och lärande, goda psykiska och fysiska hälsa samt sociala välbefinnande. Målet är att arbeta förebyggande och att säkerställa tidigt stöd för de barn som behöver det samt att upprätthålla en barnhälsa som stödjer hela verksamheten.

Utöver det har barnen lagstadgad rätt till individuella barnhälsotjänster. Det ingår att se till verksamhetens handlingsförmåga i problem-, olycksfall- och krissituationer. Målen för den gemensamma barnhälsan ska synas i hela barnomsorgens verksamhetsmiljö.

Arbetet inom barnhälsan grundar sig på konfidentialitet och ett respektfullt förhållningssätt till barnet och vårdnadshavaren samt stödjer delaktighet.

Planen ska uppdateras årligen.

Vid uppskattning av behovet av barnhälsa beaktas bland annat: kognitiva svårigheter, sociala svårigheter, språkstörning, risk för mobbning och psykisk ohälsa.

På daghemmet Nyckelpigan uppskattas följande barnhälsotjänster behövas under 2024-2025:

- Daghemmet arbetar förebyggande utgående från "Daghemmet Nyckelpigans handlingsplan för att förebygga och ingripa i mobbning".
- Daghemmet använder även ett material som heter "StegVis" för att främja utvecklingen av social och känslomässig kompetens hos barn. Ett liknade material, "Start" riktar sig till de yngre barnen, samt ett material som heter "Jag och Vi". Daghemmet arbetar med material som heter "Rådde Rådjur" och "Stopp min Kropp" för att medvetengöra barn om barns delaktighet och rättigheter.
- Daghemmet arbetar även utgående från "Säkerhetsplan för Eckerö kommuns dagvård".
- Vissa behov kommer att finnas av språkstöd eller allmänpedagogiskt stöd samt ett par barn är i behov av specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd i form av behov av en personlig assistent.

Befintliga barnhälsovårdstjänster för läsåret 2024–2025:

- Skol- och barnomsorgskurator tillgänglig vid behov – varannan vecka; finns på skolan.
- Speciallärare i barnomsorgen – 6 veckotimmar, 16% av heltid samt speciallärare i barnomsorgen – 7 veckotimmar, 20% av heltid.
- Skol- och barnomsorgspsykolog – vid behov.
- Samarbete med barnrådgivningen – vid behov.

2 Barnhälsogrupp

Daghemmets barnhälsogrupp ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av barnhälsan. I gruppen behandlas ärenden på ett allmänt och gemensamt plan men även frågor som berör enskilda barn. Barnhälsogruppen samarbetar med de personalgrupper och myndigheter som behövs i den aktuella frågan.

Arbetet leds av daghemsföreståndaren. I daghemmets barnhälsogrupp ingår från varje avdelning en lärare i barnomsorgen. Gruppen samarbetar med den pedagogiska personalen i ärenden som gäller utredning av stödbehovet av specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd enligt 39-41§§ i del II LBG.

Vid behov kan gruppen bjuda in vårdnadshavare, grundskolans personal och andra sakkunniga såsom kurator, speciallärare i barnomsorgen samt barnomsorgs- och skolpsykolog eller andra berörda beroende på ärendet som behandlas.

Gruppen kan konsultera samarbetspartners i frågor som berör enskilda barn, till exempel barnskyddet eller polisen.

2.1 Beskrivning av barnhälsogruppen

- Enhetens barnhälsogrupp träffas enligt behov.
- Inför varje terminsstart, förslagsvis i augusti och januari, planeras barnhälsans prioriteringar för terminen. Till det mötet kallas daghemsföreståndare, speciallärare i barnomsorgen, skolkurator, skolpsykolog och en lärare i barnomsorgen från varje avdelning.
- Daghemsföreståndaren ansvarar för planering av mötena och kan vid behov delegera uppgiften till andra medlemmar i barnhälsogruppen.
- En sekreterare utses för respektive möte. Protokollet sparas och arkiveras i en pärm som förvaras i låst skåp i verksamheten.
- Innan ett ärende som gäller enskilda barn behandlas i gruppen ska personal ha fått samtycke från vårdnadshavare (muntligt eller skriftligt).
- Terminmötets agenda:
  - Uppföljning av senaste protokoll.
  - Inkomna barnhälsoärenden.
  - Uppföljning av gruppens prioriteringar.
  - Övriga ärenden.

Individuella mötens agenda behandlas enligt behov.

3 Rätt till barnhälsa

3.1 Kontakt till barnhälsa

Ett barn ska ha möjlighet till ett personligt samtal med någon från barnhälsan senast den sjunde arbetsdagen efter att barnet eller vårdnadshavaren bitt om det. I brådskande fall ska möjlighet till ett samtal ges senast nästa arbetsdag.

Ett barn kan hänvisas till barnhälsans tjänster på eget initiativ men inom barnomsorgen oftast på initiativ av en vårdnadshavare, lärare i barnomsorgen eller annan person med insikt i barnets situation.

Personal kan lyfta frågor och ärenden till barnhälsogruppen när som helst under verksamhetsåret. Innan ett ärende kan lyftas på ett möte behövs vårdnadshavarens samtycke.

Personal inom barnhälsan stödjer barnet och dess familj genom att träffa barnet, erbjuda stöd till familjen, konsultera daghemmets personal samt delta i arbete som främjar välbefinnandet för barngruppen och daghemmets gemenskap. Barnhälsan samarbetar med Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) samt Ålands hälsa-och sjukvård (ÅHS).

När en familj är i behov av att få kontakt med någon från barnhälsogruppen, kan man kontakta någon ur den pedagogiska personalen. Läraren i barnomsorgen kontaktar barnhälsogrupperns ordförande (daghemsföreståndaren) så att ärendet tas till behandling på följande möjliga möte.

3.2 Behandling av enskilda barnhälsoärenden

Vid behandlingen av ett ärende som gäller ett enskilt barn eller en grupp av barn ska bestämmelserna om barnens samt deras vårdnadshavares ställning inom barnhälsan beaktas (12 § del IV). En medlem i barnhälsogruppen får inte använda de sekretessbelagda uppgifter som han eller hon får tillgång till som medlem i gruppen för något annat ändamål än barnhälsa.

Enskilda barnärenden kan innebära ordnande av vård, specialdiet eller medicinering som krävs på grund av barnets sjukdom. På daghemmet ordnas den vård, specialkost eller i särskilda fall medicinering som vården av ett barns sjukdom förutsätter.

- Vid långvariga eller kroniska sjukdomar bedöms alltid behov av assistentresurs.
- Specialkost ordnas i enlighet med dagvårdens kostpolicy.
- Vid kortare sjukdomstillstånd eller allvarliga allergier kan medicin ges efter bedömning i det aktuella fallet. Läkemedelsbehandling på daghemmet beskrivs i "Säkerhetsplan för Eckerö kommuns barnomsorg" kap 7.6.

Då barnomsorgspersonalen deltar i nätverksmöten anordnade av andra aktörer i nätverket kring ett barn skrivs ett protokoll. Anordnaren av nätverksmötet ansvarar för protokollföringen och distributionen av protokollet till samtliga parter i nätverket. Ur protokollet framkommer en plan och överenskommen ansvarsfördelning för fortsatt arbete kring barnet. Deltagande personal från barnomsorgen ansvarar för överföringen av information till föreståndaren och specialläraren i barnomsorgen.

4 Barnhälsotjänster

Barnhälsans tjänster omfattar psykolog- och kuratorstjänster, stöd för barns utveckling och lärande, samt rådgivningstjänster vid Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) för barn under läropliktsålder.

Kuratorn arbetar i barnomsorgen och grundskolan. Arbetet innefattar att ta upp utmaningar i anslutning till barnets välbefinnande och bedöma behovet av psykosocialt stöd. Kuratorn erbjuder barnet och deras närstående stöd för och råd om till exempel barnets beteende, sociala relationer, känslolivet, familjesituationen och fritiden. Vid behov begär kuratorn stöd av andra parter för barnet och vårdnadshavaren eller rekommenderar tjänster utanför barnomsorgen. Kurator har inte krav på journalföring.

Skol- och barnomsorgskuratorn finns tillgänglig för barnomsorgen vid behov. Skolkuratorn kan kontaktas via telefon, Wilma eller e-post för att finnas på plats enligt överenskommelse.

Psykologen fungerar som expert inom psykologi i barnomsorgen och hämtar psykologiskt kunnande till verksamhetens vardag genom att erbjuda utvärderings-, konsultations- och rådgivningstjänster. Psykologens arbete omfattar stöd på grupp- och individnivå, utveckling, inlärningssvårigheter, svårigheter i uppmärksamhetsförmågan eller i känslohanteringen. Målet är att ge barnet, vårdnadshavare och barnomsorgens pedagoger mer kunskap och en bättre helhetsuppfattning om situationen och att hjälpa dem att planera och verkställa behövliga stödåtgärder. Psykolog har krav på journalföring i enlighet med landskapslagen (LL 1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter.

Mariehamns stad fungerar från 1.1.2021 som huvudman för den nya barnomsorgs- och skolpsykologienheten som är gemensam för Mariehamn, norra Åland, södra Åland och skärgården. Vid full bemanning består enheten av 6 psykologer. Barnomsorgs- och skolpsykologsenheten jobbar inom både grundskola och barnomsorg.

Psykologerna arbetar utifrån en tregradig prioritetsordning gällande arbetsuppgifter. Den är beroende av bemanningsgrad:

Låg bemanning: 1 – 2 heltidsanställda psykologer.

Nöjaktig bemanning: 3 – 4 heltidsanställda psykologer.

God bemanning: 5 – 6 heltidsanställda psykologer.

Denna ordning tydliggör för barnomsorgs- och skolpsykologerna och verksamheten vilka arbetsuppgifter som är centrala. I ett läge när det råder **låg bemanning** är utredningsarbetet prioriterat. Detta eftersom psykologen är den enda som kan utföra detta. Deltagande i barnhälsogruppernas möten är viktigt även om det kan finnas behov av att närvara mer sällan och att de möten som hålls med psykologen närvarande också förbereds med tanke på detta. Fall som lyfts ska ha en tydlig frågeställning och insatser ska redan ha gjorts och utvärderats. Stödsamtal, handledning, intern utbildning, konsultationer samt organisatoriskt arbete ges en lägre prioritet. I ett läge då det råder **nöjaktig bemanning** föreslås att handledning, utbildning och organisatoriskt arbete tillkommer som prioriterade arbetsuppgifter. Vid **god bemanning** tillkommer stödsamtal till övriga arbetsuppgifter. När bemanningsgraden är god kan även psykologerna i större utsträckning delta i barnhälsomöten och nätverksmöten samt arbeta förebyggande med stödinsatser.

Övrig personal inom enheten kan ha olika roller för att främja barnomsorgens trygghet och det allmänna välbefinnandet. Samarbetet mellan den övriga personalen och barnhälsogruppen och pedagogisk personal är avgörande för att skapa en fungerande verksamhet. För ett gott samarbete behöver det finnas rutiner och tydlig ansvarsfördelning. All pedagogisk personal har ansvar över att se till barnets bästa. Dessutom finns assistenter som stöder barn med särskilda behov.

5 Samarbete inom barnhälsa

5.1 Samarbete med utomstående

Verksamheten inom barnhälsan genomförs som ett sektorsövergripande samarbete mellan huvudmannen för barnomsorgen och grundskolan, Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), socialväsendet (KST) samt vid behov andra samarbetsparter.

5.2 Samarbete med barnet och deras vårdnadshavare

Barnet och vårdnadshavaren ska årligen informeras om barnhälsojourer som finns att tillgå och anvisas om hur man kan anlita dem. Barnet och vårdnadshavaren ska få vara delaktiga i barnhälsans arbete. Kunskap om barnhälsan sänker tröskeln för att ta kontakt då det uppstår behov för det.

Barnhälsans insatser genomförs i samverkan med barnet och hans eller hennes vårdnadshavare. Barnets egna önskemål och åsikter ska i enlighet med ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar beaktas i åtgärder och avgöranden som gäller honom eller henne. När gruppen behandlar ett enskilt barnhälsoärende ska behandlingen grunda sig på barnets samtycke, eller om han eller hon inte har förutsättningar att bedöma betydelsen av sitt samtycke, på vårdnadshavarens samtycke.

Barn och vårdnadshavare ska informeras om och ges möjlighet att delta i planeringen och utvärderingen av barnhälsan tillsammans med barnomsorgsenheten. Då det gäller individuellt riktad barnhälsa inleds samarbetet med barnet och vårdnadshavarna genast då det uppstår oro, och man planerar och utvärderar stödet tillsammans med dem. Barn, vårdnadshavare och samarbetspartners informeras om principerna och praxis för barnhälsan.

Barnomsorgens barnhälsoplan finns tillgänglig på kommunens hemsida.

- Det går alltid att ge feedback, tips och idéer på enhetens barnhälsoarbete direkt till personalen på enheten.
- Personalen informerar om möjligheten till barnhälsans tjänster och rutiner vid föräldramöten.

5.3 Samarbete gällande stöd för lärande

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Stödet ges som allmänpedagogiskt stöd, specialpedagogiskt stöd och/eller mångprofessionellt stöd. Tjänstemannabeslut överförd till specialpedagogiskt stöd. SUL-plan (Stöd för utveckling och lärande) skrivs av speciallärare.

Specialpedagogiskt stöd ges av speciallärare i barnomsorgen då barnets behov inte kan tillgodoses med enbart allmänpedagogiskt stöd. Det kan bland annat handla om utvecklingen inom det språkliga området, det sociala samspelet eller att hantera vardagssituationer. Specialpedagogiskt stöd ska ges av kommunen i den omfattning och form barnet är i behov av. Behovet utreds av kommunen på

begäran av vårdnadshavaren eller av personal i daghemsverksamheten. Utredningen görs av en speciallärare i barnomsorgen i samråd med vårdnadshavarna. Vårdnadshavare kan inte neka barnets specialpedagogiska åtgärder.

Mångprofessionellt stöd inom barnomsorgen innebär att fler stödinsatser, såsom talterapi eller ergoterapi, är engagerade i barnet.

Specialläraren handleder personalen i specialpedagogiska frågor, metoder och modeller. Barnhälsogruppen kan handleda personalen i frågor i gällande barnhälsa.

6 Sekretess inom barnhälsan

Trots sekretessbestämmelserna har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuellt riktade barnhälsotjänster rätt att lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att de individuella barnhälsotjänsterna ska kunna ordnas och genomföras.

De har också rätt att få och lämna ut information till varandra, barnets lärare i barnomsorgen eller föreståndare som är nödvändig för att barnets lärande ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Den som lämnar ut information måste överväga om det handlar om information som är nödvändig för att garantera barnets eller de övriga barnens säkerhet. Även om det finns en lagstadgad grund för att lämna ut information är det, med tanke på samarbetet och förtroendet, alltid bäst att diskutera med vårdnadshavaren innan sekretessbelagda uppgifter lämnas ut.

6.1 Utarbetande och förvaring av barnhälsojournaler

Individuella möten inom barnhälsan, som omfattas av landskapslagen (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter, ska antecknas i en patientjournal och i andra journalhandlingar i enlighet med bestämmelserna i lag (1993:61).

Kuratorer omfattas inte av samma lag och har därmed inte journalföringsplikt.

Den enda journalföringen som är aktuell inom barnomsorgen är den som barnomsorgs- och skolpsykologerna gör.

7 Utvärdering och uppföljning av barnhälsan

Varje barnomsorgsenhet ska beskriva hur barnhälsan ska utvärderas och utvecklas. Målsättningen med utvärderingen är att säkerställa att barnhälsan uppfyller lagen och att förbättra förutsättningarna för en trygg verksamhet.

Barnhälsogruppen utvärderar och utvecklar årligen arbetet gällande barnhälsan i samverkan med personalgruppen inom daghemmet. Det omfattar också en årlig utvärdering av barnhälsoplanen under vårterminen. Utvärderingen ligger som grund för det uppskattade och fortsatta behovet av barnhälsotjänster.